

Temat: Być artystą – jednostka, tłum i sztuka w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera pt. *Eviva l'arte!*

Cele operacyjne lekcji:

Uczeń:

- poznaje utwór Kazimierza Przerwy-Tetmajera,
- kształci umiejętność analizy dzieła poetyckiego,
- określa młodopolską koncepcję artysty i sztuki,
- wyjaśnia, na czym polegał konflikt artysty z filistrem,
- określa rolę, jaką przypisywano sztuce,
- wyjaśnia przyczyny młodopolskiego kultu sztuki i artysty,
- wyjaśnia, dlaczego prawdziwa sztuka musiała być – zdaniem twórców młodopolskich – elitarna,
- charakteryzuje styl życia cyganerii (bohemy) artystycznej, wymienia znanych twórców (np. związanych z Krakowem).

Metody i formy pracy:

- metoda problemowa, pytanie kluczowe, dyskusja dydaktyczna, hipoteza interpretacyjna, wcielanie się w rolę;
- samodzielna praca z tekstem, praca w grupie.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

1. Wyjaśnienie tematu, podanie pytania kluczowego: W jaki sposób i dlaczego postrzegani byli i są artyści (poeci, malarze, rzeźbiarze, kompozytorzy)?
2. Krótkie przypomnienie wiadomości dotyczących Młodej Polski, wskazanie tekstów poetyckich, które zostały wcześniej omówione.
3. Wysłuchanie interpretacji wiersza w wykonaniu Sławomira Maciejewskiego (<https://www.youtube.com/watch?v=yLP8piXGli4>, YouTube, data dostępu: 10.06.2025) lub piosenki sanah i Krzysztofa Zalewskiego (<https://www.youtube.com/watch?v=3rSfE43nEI4>, YouTube, data dostępu: 10.06.2025).
Następnie głośne odczytanie wiersza Kazimierza Przerwy-Tetmajera.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

1. Zastosowanie metody hipotezy interpretacyjnej. Uczniowie redagują zdanie podrzędnie złożone na temat odczytanego utworu: *Myślę, że osobą mówiącą w wierszu jest..., ponieważ...*
2. Prezentacja wyników – odnalezienie wspólnych elementów. Wskazanie powtarzających się cech w wypowiedziach uczniów.
3. Praca z tekstem. Wspólna charakterystyka artysty – osoby mówiącej w wierszu Przerwy-Tetmajera (nauczyciel prosi uczniów, by w zeszycie pojawił się schematyczny rysunek artysty: wokół nakreślonej postaci uczniowie wpisują cechy, którymi charakteryzuje się modernistyczny artysta). Można także wykorzystać do tego celu tablicę w klasie i karteczki samoprzylepne. Każdy uczeń przedstawia cechę artysty, popierając ją fragmentem utworu.
4. Nauczyciel prosi uczniów, by w parach wcielili się w rolę artysty oraz w rolę filistra i napisali krótki dialog na temat sztuki, w którym artysta i filister ukażą swoje poglądy na temat tego zjawiska. (Dialog powinien składać się co najmniej z pięciu wypowiedzi artysty oraz pięciu wypowiedzi filistra; rozmówcy mogą wyrażać opinie na swój temat, robiąc to w sposób kulturalny oraz rzeczowy.)
5. Nauczyciel prosi chętne osoby o zaprezentowanie dialogów.

CZĘŚĆ KOŃCOWA

1. Podsumowanie, powtórzenie najważniejszych wiadomości – pojęcia: artysta, sztuka, tłum (filister). Wykorzystanie wybranych slajdów prezentacji multimedialnej pt. *Postulaty modernistów dotyczące kultury, sztuki i życia społecznego*, zamieszczonej na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (<https://zpe.gov.pl/a/prezentacja-multimedialna/DP1tQRdhC>, Zintegrowana Platforma Edukacyjna, data dostępu: 10.06.2025).
2. Ocena aktywności uczniów.

Praca domowa (do wyboru):

1. Napisz, jaka epoka (jakie epoki), Twoim zdaniem, miała wpływ na ukształtowanie się wzorca artysty młodopolskiego? Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do konkretnych dzieł literackich epok wcześniejszych.
2. Weź udział w grze edukacyjnej zamieszczonej na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej, zamieszczonej pod poniższym adresem: <https://zpe.gov.pl/a/gra-edukacyjna/DP8mBkomf>
(Rozwiąż interaktywny quiz i sprawdź swoją wiedzę. Przed tobą 15 pytań o rosnącym poziomie trudności. Na każdą odpowiedź masz 30 sekund. Podczas gry trzy razy możesz skorzystać z kół ratunkowych: dodatkowego czasu, zawężenia wyboru odpowiedzi do dwóch oraz dodatkowej szansy. Każdy błąd uniemożliwia kontynuowanie quizu – zacznij wtedy od nowa. W grze możesz zdobyć maksymalnie 1500 punktów.) (Zintegrowana Platforma Edukacyjna, data dostępu: 10.06.2025).